

odvjetnik **DAMIR JELUŠIĆ**, dipl.iur.
Odvjetničko društvo Vukić, Jelušić,
Šulina, Stanković, Jurcan & Jabuka
Rijeka, Nikole Tesle 9/V-VI.
E-mail: immobilis@iskon.hr
Mob: 098 215983

IZUZECI OD PLAĆANJA GODIŠNJE NAKNADE I CESTARINE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

1. UVOD

Novim je Zakonom o cestama¹ koji je na snagu stupio 28. srpnja 2011. normirano da se javne ceste, među inim izvorima, financiraju iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila i cestarine za uporabu autoceste i objekta s naplatom poput mosta, tunela, vijadukta i slično². Međutim, poput njime derogiranog Zakona o javnim cestama³, i ZOC regulira izuzetke od plaćanja godišnje naknade i cestarine. Uvodno držimo potrebnim apostrofirati činjenicu da se u odnosu na odredbe ZJC-a kojima je bila normirana ova materija⁴ proširuje krug osoba s invaliditetom koje mogu ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine i na kategoriju osoba kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100% što je zasigurno pozitivan pomak nabolje.

2. IZUZECI OD PLAĆANJA GODIŠNJE NAKNADE

Osobe s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu odnosno kojeg koriste na temelju ugovora o *leasingu*⁵. Ova je odredba identična odredbi čl. 63.a/1. prijevrijedećeg ZJC-a.

3. IZUZECI OD PLAĆANJA CESTARINE

Osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka, HRVI sa 100% tjelesnog oštećenja, te osobe kojima

¹ Zakon o cestama (NN 84/11)

² ZOC, čl. 86/1., t. 1. i 2.

³ Zakon o javnim cestama (NN 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10)

⁴ ZJC, čl. 63.a i 63.b

⁵ ZOC, čl. 88/1.

je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%, ne plaćaju cestarinu za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu odnosno kojeg koriste na temelju ugovora o *leasingu*⁶. Ova odredba, u komparaciji s odredbom čl. 63.a/2. ZJC-a, proširuje krug osoba s invaliditetom koje mogu ostvariti pravo na oslobađanje plaćanja cestarine i na kategoriju osoba kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%. Dakle, slijepe osobe.

4. OSNOVA OSLOBOĐENJA OD GODIŠNJE NAKNADE I CESTARINE

Rješenje koje u upravnom postupku, na zahtjev osobe s invaliditetom, donosi Ministarstvo⁷ pravni je temelj ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine⁸. Nadalje, Zakon propisuje da Ministar, uz suglasnost ministra nadležnog za branitelje i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb, donosi propis o ispravama kojima se dokazuje pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine, te postupku i načinu ostvarivanja tih prava. Potvrde/smart kartice izdane prema odredbama Pravilnika o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine⁹ važe do izdavanja novih potvrda/smart kartica odnosno do prestanka ili promjene uvjeta i/ili okolnosti pod kojima su izdane¹⁰. Sukladno važećem Pravilniku zahtjev za ostvarivanje prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade podnosi se stručnoj organizaciji koja, na temelju propisa o sigurnosti prometa na cestama, obavlja stručno-tehničke poslove vezane uz rad stanica za redovne i preventivne tehničke preglede vozila kao javne ovlasti¹¹. Istom treba priklopiti presliku prometne dozvole i knjižice vozila, rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili rješenje nadležnog tijela po propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ili rješenje nadležnog tijela po propisima o posebnoj zaštiti vojnih invalida i civilnih invalida rata¹². Nakon toga osobi s invaliditetom koja ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade stručna organizacija izdaje naljepnicu za označavanje osobnog automobila kojega ima u vlasništvu ili ga koristi na temelju ugovora o *leasingu*¹³. Osoba s invaliditetom koja, pak, ima

⁶ ZOC, čl. 88/2.

⁷ Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

⁸ ZOC, čl. 88/3.

⁹ Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine⁹ (NN 82/10)

¹⁰ ZOC, čl. 140.

¹¹ Pravilnik, čl. 4/1.

¹² Pravilnik, čl. 4/2., alineje 1. – 4.

¹³ Pravilnik, čl. 5/1.

pravo na oslobođenje od plaćanja cestarine zahtjev za izdavanje potvrde/smart kartice podnosi *Hrvatskim autocestama d.o.o.*, a uz isti, uz gorespomenute isprave koje treba priklopiti zahtjevu za oslobođenje od plaćanja godišnje naknade, mora priklopiti fotografiju i presliku osobne iskaznice¹⁴. Naposljetku, valja pripomenuti kako se pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine može ostvariti samo ako se u osobnom automobilu nalazi osoba s invaliditetom kojoj je izdana isprava prema odredbama Zakona i Pravilnika¹⁵.

5. ZAKLJUČAK

Poput prijevrijeđenog ZJC-a i ZOC normira pravo osoba s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osoba kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, da ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu odnosno kojeg koriste na temelju ugovora o *leasingu*. U pogledu osoba s invaliditetom koje imaju pravo na oslobođenje od plaćanja cestarine uz osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka, te HRVI sa 100% tjelesnog oštećenja, pravo na oslobođenje stječu i osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%, dakle slijepi osobe, i to također za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu odnosno kojeg koriste na temelju ugovora o *leasingu*. Pravni je temelj ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine Rješenje koje u upravnom postupku, na zahtjev osobe s invaliditetom, donosi Ministarstvo, a nadležni Ministar, uz suglasnost ministra nadležnog za branitelje i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb, donosi propis o ispravama kojima se dokazuje pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine, te postupku i načinu ostvarivanja tih prava.

¹⁴ Pravilnik, čl. 9/2. i 3.

¹⁵ ZOC, čl. 89.